

Správa o ekonomike SR

December 2019

Vydavateľ

© Národná banka Slovenska

Kontakt

Národná banka Slovenska
Imricha Karvaša 1
813 25 Bratislava
info@nbs.sk

Elektronická verzia

<https://www.nbs.sk/sk/publikacie/spravy-o-medzinarodnej-ekonomike-ekonomike-sr>

Materiál bol prerokovaný v Bankovej rade NBS 17. decembra 2019.

Reprodukovanie na vzdelávacie a nekomerčné účely je povolené s uvedením zdroja.

Obsah

1	Zhrnutie	7
2	Hrubý domáci produkt	8
3	Trh práce	17
3.1	Mzdy a produktivita práce	17
3.2	Zamestnanosť, nezamestnanosť	20
4	Cenový vývoj	23
Zoznam boxov		
Box 1	Revízia údajov v národných účtoch za vývoz a dovoz	13
Zoznam tabuliek		
Tabuľka 1	Vývoj HDP podľa použitia	9
Tabuľka 2	Vývoj miezd a produktivity práce	19
Tabuľka 3	Vývoj jednotlivých zložiek inflácie	23
Zoznam grafov		
Graf 1	Vývoj HDP	8
Graf 2	Vývoj HDP	9
Graf 3	Vývoj HDP z produkčnej strany	10
Graf 4	Vývoj súkromnej spotreby domácností	10
Graf 5	Hrubý disponibilný príjem a spotreba domácností	11
Graf 6	Spotreba domácností podľa dĺžky spotreby	11
Graf 7	Vývoj investícií podľa sektorov	12
Graf 8	Vývoj exportu podľa destinácie	13
Graf 9	Vývoj exportov a importov tovarov a služieb	16
Graf 10	Vývoj HDP z dôchodkovej stránky	16
Graf 11	Prehľad mzdového vývoja v hlavných segmentoch ekonomiky	17
Graf 12	Zložky priemernej mzdy	18
Graf 13	Vývoj miezd vo verejnom sektore	18
Graf 14	Vývoj miezd a produktivity práce	19
Graf 15	Vývoj zamestnanosti	20
Graf 16	Pocitovaný nedostatok pracovnej sily	21
Graf 17	Vývoj zamestnanosti a odpracovaných hodín v ekonomike	21
Graf 18	Príspevky hlavných veličín trhu práce k medzištvrtročnej zmene zamestnanosti	22
Graf 19	Vývoj inflácie HICP v štruktúre	24
Graf 20	Vývoj cien potravín v štruktúre	24

Zoznam grafov v boxoch

Graf A	Revízia exportu, zmena objemu po revízii a pred revíziou	14
Graf B	Revízia importu, zmena objemu po revízii a pred revíziou	14
Graf C	Revízia čistého exportu, zmena objemu po revízii a pred revíziou	15

Použité skratky

b. c.	bežné ceny
CPI	Consumer Price Index – index spotrebiteľských cien
EA	Euro Area – eurozóna
ECB	Európska centrálna banka
EIA	Energy Information Administration
EK	Európska komisia
EMU	Economic and Monetary Union – Hospodárska a menová únia
EONIA	Euro OverNight Index Average – referenčná sadzba pre skutočne realizované jednodňové obchody v eurách
ESA 95	European System of Accounts 1995 – európsky systém národných a regionálnych účtov
EÚ	Európska únia
EURIBOR	Euro Interbank Offered Rate – medzibanková referenčná sadzba v rámci EMU
Fed	Federal Reserve System – centrálna banka USA
FNM	Fond národného majetku
HDP	hrubý domáci produkt
HICP	Harmonised Index of Consumer Prices – harmonizovaný index spotrebiteľských cien
HMÚ	Hospodárska a menová únia
HND	hrubý národný dôchodok
HNDD	hrubý národný disponibilný dôchodok
i. n.	inde nevedené
IPP	index priemyselnej produkcie
MF SR	Ministerstvo financií SR
MMF	Medzinárodný menový fond
NARKS	Národná asociácia realitných kancelárií Slovenska
NBS	Národná banka Slovenska
NCB	National Central Bank – národná centrálna banka
NISD	neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam
p. a.	per annum – za rok
p. b.	percentuálne body
PFI	peňažné finančné inštitúcie
PMI	Purchasing Managers´ Indexes – index nákupných manažérov
PPI	Producer Price Index – index cien priemyselných výrobcov
PZI	priame zahraničné investície
q-q	Quarter-on-Quarter – zmena oproti predchádzajúcemu štvrťroku

ROMR	rovnaké obdobie minulého roka
s. c.	stále ceny
s. o.	sezónne očistené
ŠÚ SR	Štatistický úrad SR
ULC	Unit Labour Costs – jednotkové náklady práce
UoZ	uchádzači o zamestnanie
ÚPSVR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
VZPS	výberové zisťovanie pracovných síl
Y-Y	Year-on-Year – zmena oproti minulému roku
ZFS	začiatočná fixácia sadzby

Použité symboly v tabuľkách:

- . – Údaj ešte nie je k dispozícii.
- – Údaj sa nevyskytoval / neexistujúci údaj.
- (p) – Predbežný údaj.

1 Zhrnutie

Slovenská ekonomika vzrástla v 3. štvrťroku 2019 medziročne o 1,3 % (2,2 % v 2. štvrťroku) a medzištvrťročne o 0,4 %. Hlavným zdrojom rastu bol domáci dopyt. Spomalenie ovplyvnil negatívnejší čistý export. Export zaznamenal medziročne pokles, ale ten bol miernejší ako v predchádzajúcom štvrťroku. V investíciách nastalo oživenie, a to predovšetkým v investíciách nefinančných spoločností.

Medziročný rast zamestnanosti spomalil v 3. štvrťroku 2019 na 1 % (1,4 % v 2. štvrťroku). Zhoršila sa zamestnanosť v priemysle, obchode a službách. Priemerná mzda v 3. štvrťroku 2019 napriek spomaleniu dosiahla solídne tempo rastu 7,7 % (9,7 % v 2. štvrťroku) podporené predovšetkým vývojom vo verejnom sektore.

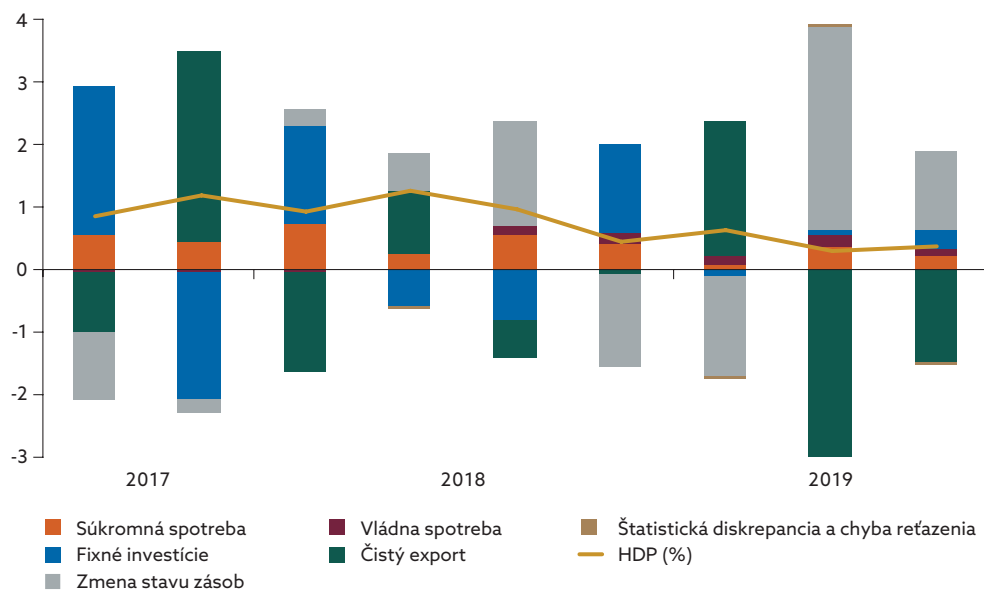
Inflácia sa v 3. štvrťroku 2019 zrýchlila na 3,0 % (2,6 % v 2. štvrťroku), predovšetkým pod vplyvom rastu cien potravín a služieb.

2 Hrubý domáci produkt

Slovenská ekonomika vzrástla v 3. štvrťroku medziročne o 1,3 %. Podobne ako v predchádzajúcom štvrťroku aj teraz **dynamika spomalila najmä pod vplyvom zhoršujúceho sa zahraničného obchodu.** Vývoz tovarov a služieb klesal a zrýchlil sa rast dovozov. Čistý export prispel negatívne k rastu našej ekonomiky. Na strane domáceho dopytu zaznamenala spomalenie dynamiky súkromná a vládna spotreba. Vo fixných investíciách nastalo oživenie.

Graf 1

Vývoj HDP (medzištvrtročný rast v %, príspevky v p. b., s. c.)

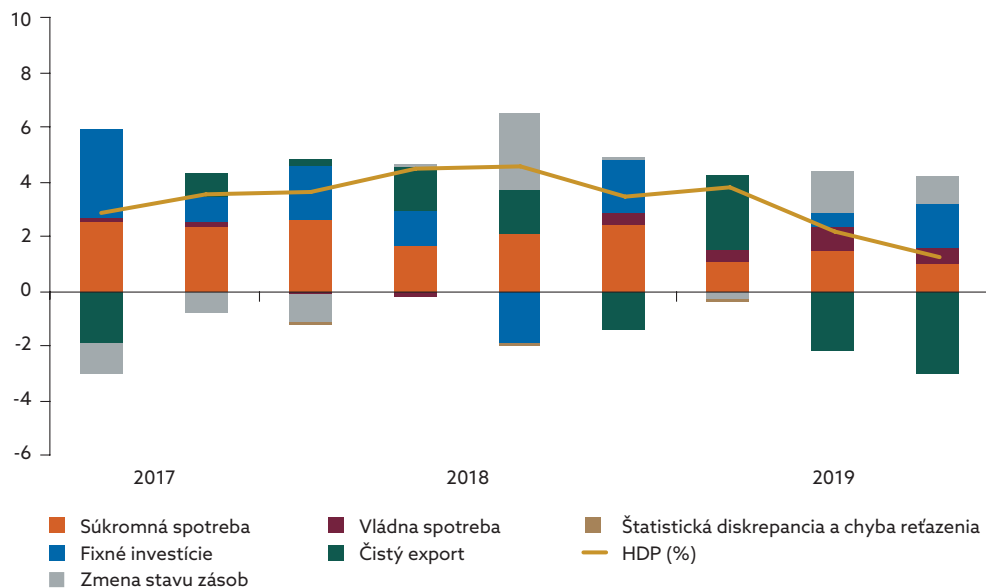

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

Po sezónnom očistení vzrástol HDP proti predchádzajúcemu štvrťroku o 0,4 % pod vplyvom pozitívneho domáceho dopytu a tvorby zásob. V medzištvrtročnom porovnaní bol zaznamenaný rast exportu a rástol aj import. Spomalila sa dynamika v súkromnej a vládnej spotrebe. Zo zložiek domáceho dopytu sa zrýchlil rast investícií, v dôsledku čoho bol pozitívny príspevok domáceho dopytu k rastu HDP. Negatívny príspevok čistého exportu čiastočne vykompenzoval pozitívny príspevok tvorby zásob.

Graf 2

Vývoj HDP (medziročný rast v %, príspevky v p. b., s. c., sezónne neočistené)

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

Tabuľka 1 Vývoj HDP podľa použitia (zmena oproti predchádzajúcemu obdobiu v %, s. c.)

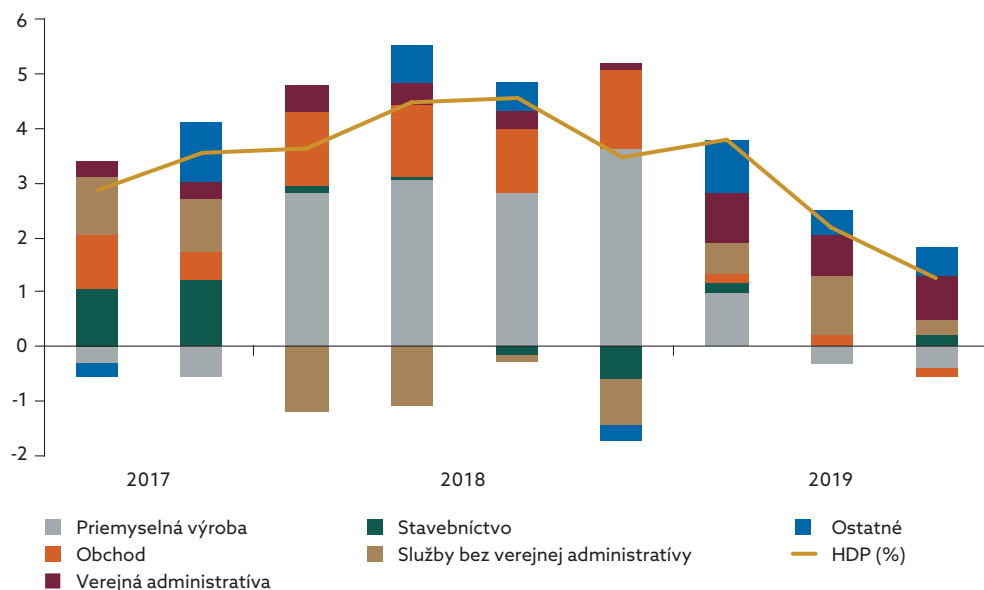
	2018					2019		
	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	Rok	1. Q	2. Q	3. Q
Hrubý domáci produkt	0,9	1,2	1,0	0,5	4,0	0,6	0,3	0,4
Konečná spotreba domácností a neziskových inštitúcií	1,4	0,5	1,0	0,7	3,9	0,2	0,7	0,4
Konečná spotreba verejnej správy	-0,1	-0,1	0,7	1,1	0,2	0,9	1,1	0,6
Tvorba hrubého fixného kapitálu	7,6	-2,6	-3,9	7,1	3,7	-0,6	0,3	1,4
Vývoz výrobkov a služieb	-1,1	4,2	-0,2	2,1	5,4	2,5	-5,1	0,5
Dovoz výrobkov a služieb	0,6	3,3	0,4	2,3	5,0	0,3	-1,5	2,2

Zdroj: ŠÚ SR

Z produkčnej strany prispel k spomaleniu rastu ekonomiky predovšetkým pokles v priemyselnej výrobe a obchode. Výrazne sa znížil príspevok služieb. Tento vývoj na druhej strane čiastočne kompenzoval vývoj vo verejnej správe a ostatných odvetviach.

Graf 3

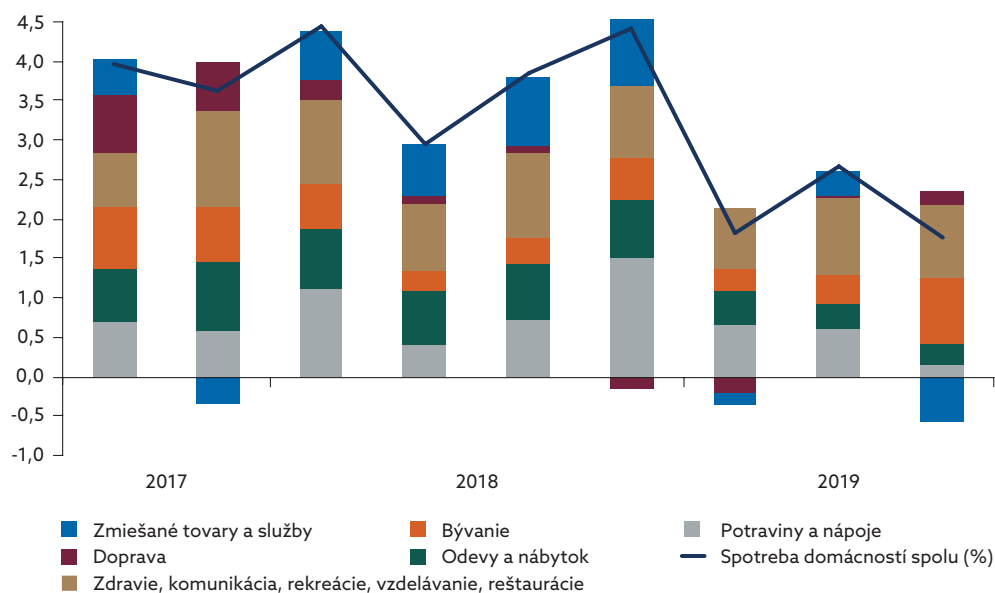
Vývoj HDP z produkčnej strany (medziročný rast v %, príspevky v p. b., s. c., sezónne neočistené)

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

Graf 4

Vývoj súkromnej spotreby domácností (medziročný rast v %, príspevky v p. b., s. c., sezónne neočistené)

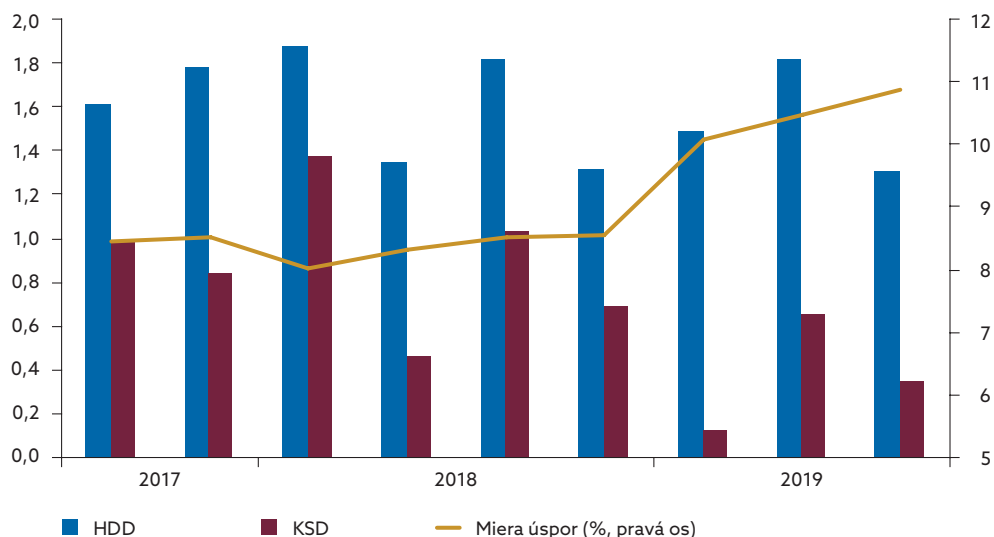
Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

Konečná spotreba domácností spomalila rast na 1,9 % medziročne (2,7 % v predchádzajúcom štvrtroku). Spomalenie na trhu práce sa prejavilo v slabšom raste disponibilného príjmu domácností, znížil sa hlavne rast odmien zamestnancov. Z hľadiska jednotlivých zložiek prispel k spomaleniu rastu spotreby najmä pokles výdavkov na rozličné tovary a služby.

Pokračoval medziročný rast výdavkov na hotely a reštaurácie, ale aj na bývanie, vzdelávanie a zdravie. Vývoj disponibilného príjmu by aj v tomto štvrtroku umožňoval vyššiu spotrebu. Domácnosti však naďalej uprednostňujú, pravdepodobne v dôsledku neistoty týkajúcej sa budúceho vývoja, tvorbu úspor pred vyššou spotrebou. Miera úspor opäť narástla a jej úroveň je takmer 11%.

Graf 5

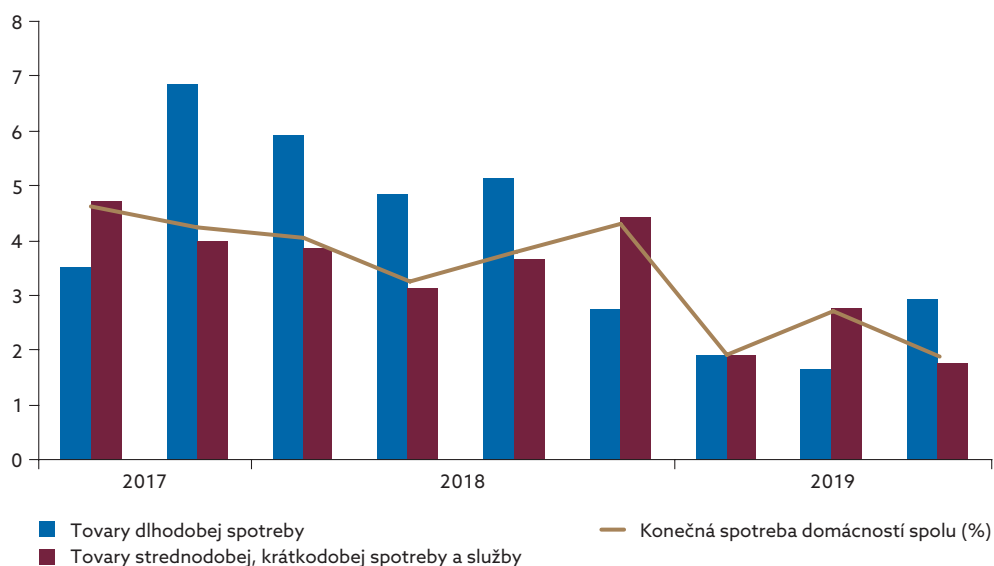
Hrubý disponibilný príjem a spotreba domácností (medzištvrtročný rast v %, s. c.)

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

Graf 6

Spotreba domácností podľa dĺžky spotreby (medziročný rast v %, s. c., sezónne neočistené)

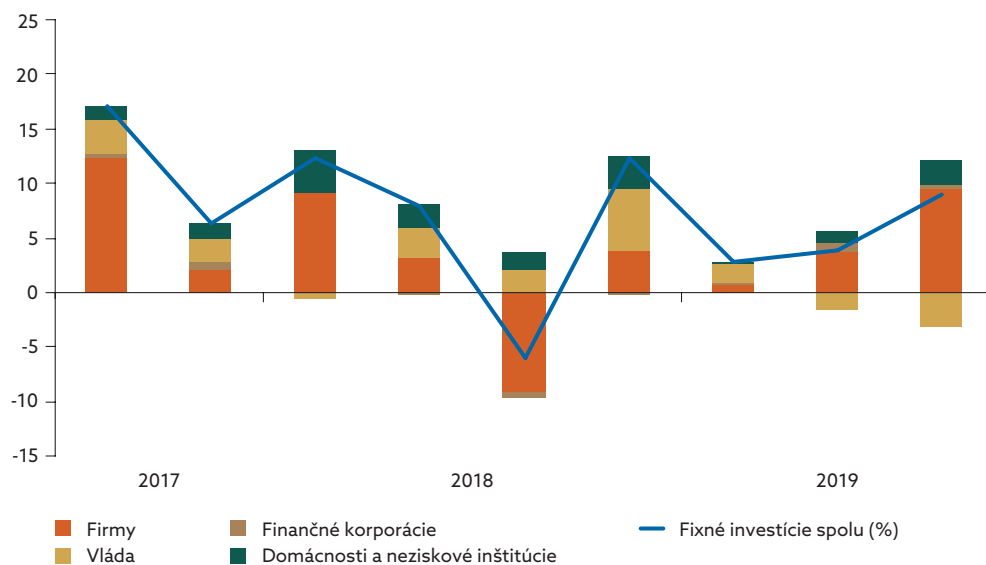
Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

Spotreba verejnej správy vzrástla o 3,7 %, čo predstavuje spomalenie oproti rastu v predchádzajúcom štvrtroku. Naďalej pretrvával výrazný nárast odmien zamestnancov a výdavky na medzispotrebu stagnovali.

Fixné investície na medziročnej báze zrýchlili o 7,8 % hlavne vplyvom nárastu investičnej aktivity v nefinančnom sektore a u domácností. Vo výraznom zrýchlení investícií v súkromnom sektore sa čiastočne prejavil bázičky efekt pribrzdzenia investícií z minulého roka, ale aj dokončovanie projektov začatých v minulosti. Z hľadiska odvetví priemyslu výraznú dynamiku zaznamenávajú rafinérie, zrýchľujú sa investície v drevospracujúcom priemysle, vo výrobe nábytku, v textilnej a kožiarskej výrobe. V automobilovom priemysle bol opäť, po niekoľkých štvrtročných poklesoch, zaznamenaný medziročný rast investícií. Silný rast zaznamenali investície do strojov a zariadení. Zrýchľovali sa investície do produktov duševného vlastníctva (eKasa) a dopravných zariadení. Pokles investičnej aktivity zaznamenal vládny sektor.

Graf 7

Vývoj investícií podľa sektorov (medziročný rast v %, príspevky v p. b., b. c., sezónne neočistené)

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

Graf 8

Vývoj exportu podľa destinácie (medziročný rast v %, príspevky v p. b., s. c., sezónne neočistené)

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

Čistý export dosiahol v 3. štvrtroku opäť negatívny príspevok a spôsobil to medziročný pokles vývozov (aj keď nižší ako v predchádzajúcom štvrtroku). Zároveň sa zrýchlila medziročná dynamika dovozov. Z teritoriálneho hľadiska naďalej pokračuje pokles exportov do krajín eurozóny (Nemecko, Taliansko, Belgicko). Napriek klesajúcemu exportu vzrástol dovoz tovarov a služieb vzrástol a dokonca zrýchlil svoju dynamiku. Solídne tempo si udržiava dovoz z krajín EÚ (Francúzsko) pri stagnujúcom dovoze z krajín mimo EÚ. Rast dovozov môže súvisieť s očakávaným rastom výroby v autopriemysle pri zavádzaní novej produkcie, predzásobením sa v dôsledku brexitu, s dovozom plynu (neistota okolo budúceho tranzitu cez Ukrajinu) a nadchádzajúcou vianočnou sezónou. Na objemy exportu a importu (nie iba v 3. štvrtroku, ale na celej histórii) mala vplyv veľká benchmarková revízia (Box 1).

Box 1

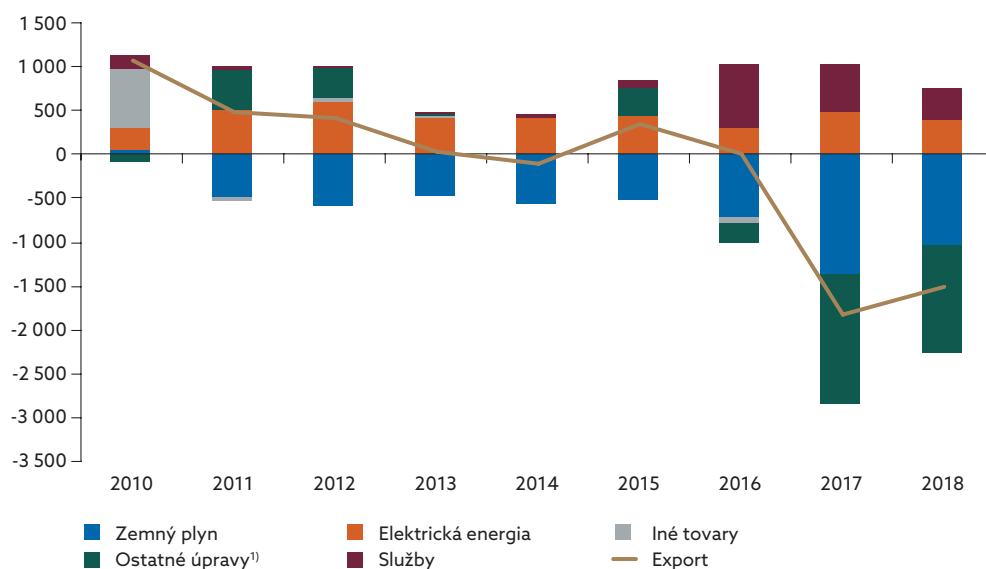
Revízia údajov v národných účtoch za vývoz a dovoz

Štatistický úrad Slovenskej republiky urobil veľkú benchmarkovú revíziu ročných aj štvrtročných národných účtov od roku 1995 – 2017 vrátane predbežnej revízie za rok 2018. Cieľom revízie bolo zapracovanie informácií z aktualizovaných zdrojov údajov a metodických spresnení zostavovania konkrétnych ukazovateľov národných účtov. Jednou z položiek, kde nastali výraznejšie úpravy, sú údaje za zahraničný obchod.

Benchmarková revízia exportu a importu sa v konečnom dôsledku týkala najmä úprav aktivít nerezidentov registrovaných na území Slovenska len pre účely DPH, ale aj ilegálnych činností, ako sú pašovanie a drogy. Ilegálne aktivity sa upravili aj v dovoze a vývoze služieb. V rámci cezhraničných tokov sa zmenili objemy obchodovania najmä so zemným plynom a elektrickou energiou.

Graf A

Revízia exportu, zmena objemu po revízii a pred revíziou (b. c., mil. EUR)

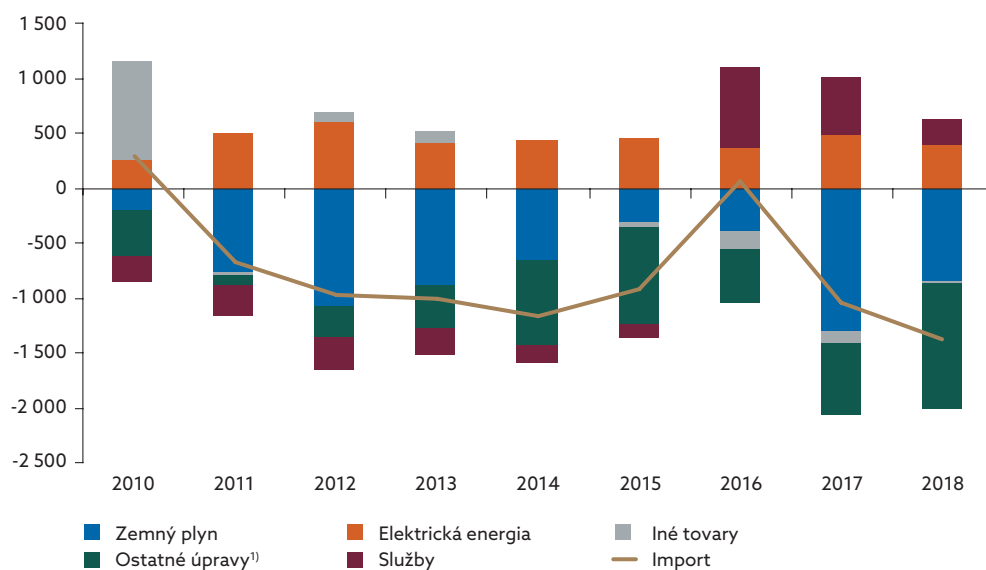

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

1) Ostatné úpravy - najmä ekonomická aktivita nerezidentov registrovaných na Slovensku len pre účely DPH, ale aj ilegálne aktivity ako pašovanie, drogy a iné dopyty.

Graf B

Revízia importu, zmena objemu po revízii a pred revíziou (b. c., mil. EUR)

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

1) Ostatné úpravy - najmä ekonomická aktivita nerezidentov registrovaných na Slovensku len pre účely DPH, ale aj ilegálne aktivity ako pašovanie, drogy a iné dopyty.

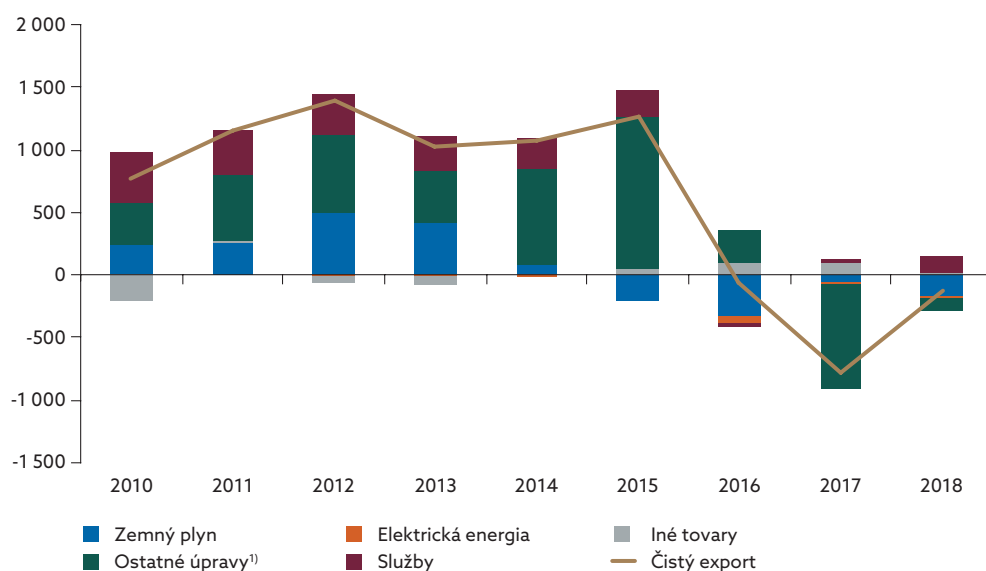
Zníženie obidvoch **cezhraničných tokov so zemným plynom** nastalo z dôvodu prechodu od účtovných transakcií k evidovaniu fyzických tokov zemného plynu. V dôsledku tejto zmeny sa znížili objemy obchodovania najmä so Spojeným kráľovstvom (UK). V roku 2017 bol objem slovenského exportu 4,5 mld. €. Z týchto údajov vychádzala aj väčšina odhadov dosahu brexitu na slovenskú ekonomiku. Po revízii je tento objem o miliardu nižší.

Zmena nastala aj pri spôsobe evidovania elektrickej energie. Nemala však vplyv na saldo v obchodovaní s touto komoditou.

Všetky tieto úpravy viedli k tomu, že **objem čistého exportu sa do roku 2015 zvýšil. V roku 2016 sa nezmenil a následne v rokoch 2017 a 2018 sa znížil.**

Graf C

Revízia čistého exportu, zmena objemu po revízii a pred revíziou (b. c., mil. EUR)

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

1) Ostatné úpravy - najmä ekonomická aktivita nerezidentov registrovaných na Slovensku len pre účely DPH, ale aj ilegálne aktivity ako pašovanie, drogy a iné dopyty.

Z dôchodkovej metódy merania HDP v bežných cenách vyplýva, že spomalenie rastu ekonomiky spôsobili najmä nižšie príjmy z práce a aj nižší výber daní na produkciu a import. Podnikateľské príjmy (hrubé zisky a zmiešané dôchodky) si udržali rovnakú dynamiku ako v predchádzajúcom štvrťroku a ich príspevok k medziročnému rastu HDP zostal stabilný.

Graf 9

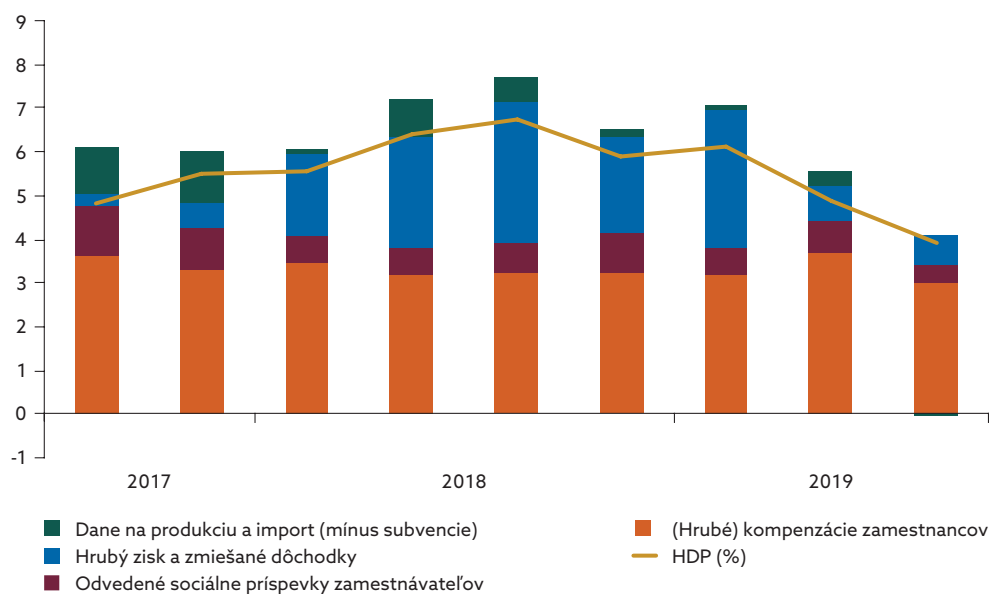
Vývoj exportov a importov tovarov a služieb (medziročný rast v %, s. c., sezónne neočistené)

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

Graf 10

Vývoj HDP z dôchodkovej stránky (medziročný rast v %, príspevky v p. b., b. c., sezónne neočistené)

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

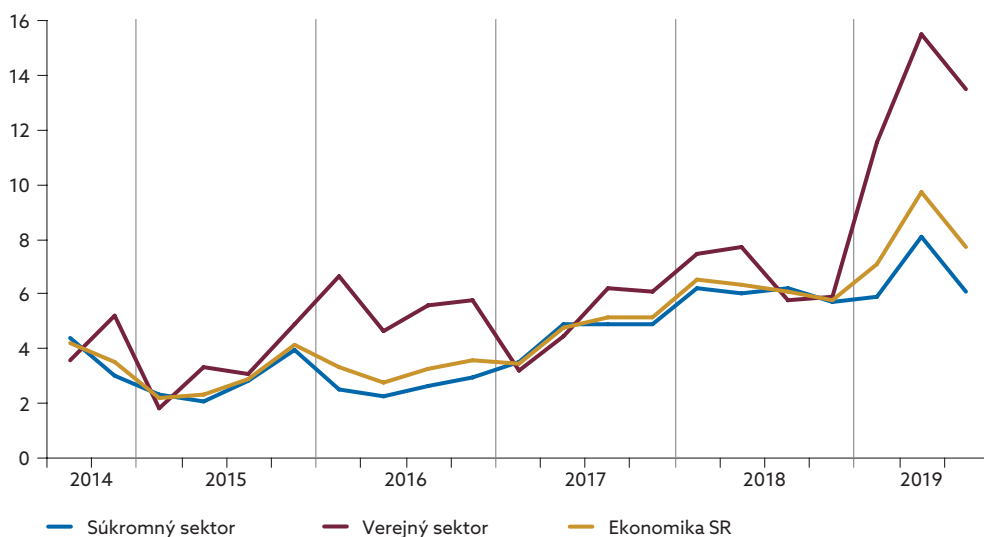
3 Trh práce

3.1 Mzdy a produktivita práce

Priemerná mzda v 3. štvrtroku 2019 napriek spomaleniu dynamicky rástla. V porovnaní s predchádzajúcim štvrtrokom sa jej dynamika síce spomalila o 2 percentuálne body, ale aj napriek tomu dosiahla solídnu dynamiku 7,7 %. Silný rast mzdy podporil vývoj vo verejnom sektore, kde vzrástla o 13,5 %. Verejný sektor rastie od začiatku tohto roka dvojciferným tempom pod vplyvom nárastu tarifných plátov zamestnancov pracujúcich vo verejnej a štátnej službe. Súkromný sektor spomalil. Pod spomalenie sa podpísal hlavne priemysel svojim negatívnym príspevkom, ale spomalili aj niektoré pododvetvia služieb. Naopak, zrýchlenie zaznamenalo stavebníctvo a obchod si naďalej drží dynamiku viac ako 7 %. Z dôvodu slabšieho dopytu sa na trhu práce v poslednom období zmiernilo napätie a tlak na rast miezd postupne slabne. Navyše sa firmy pasujú so zvýšenými nákladmi práce v tomto roku, a tak dochádza k okresávaniu variabilných zložiek mzdy. Dynamika vyplatených odmien v súkromnom aj verejnom sektore sa zmiernila. Dôležitú úlohu z hľadiska posilnenia rastu miezd v 2. štvrtroku na úkor nasledujúceho obdobia mohlo mať aj vyplatenie daňovo a odvodovo zvýhodneného 13. platu v júni vo výške približne 1 % objemu miezd v ekonomike.

Graf 11

Prehľad mzdového vývoja v hlavných segmentoch ekonomiky (medziročný rast v %)

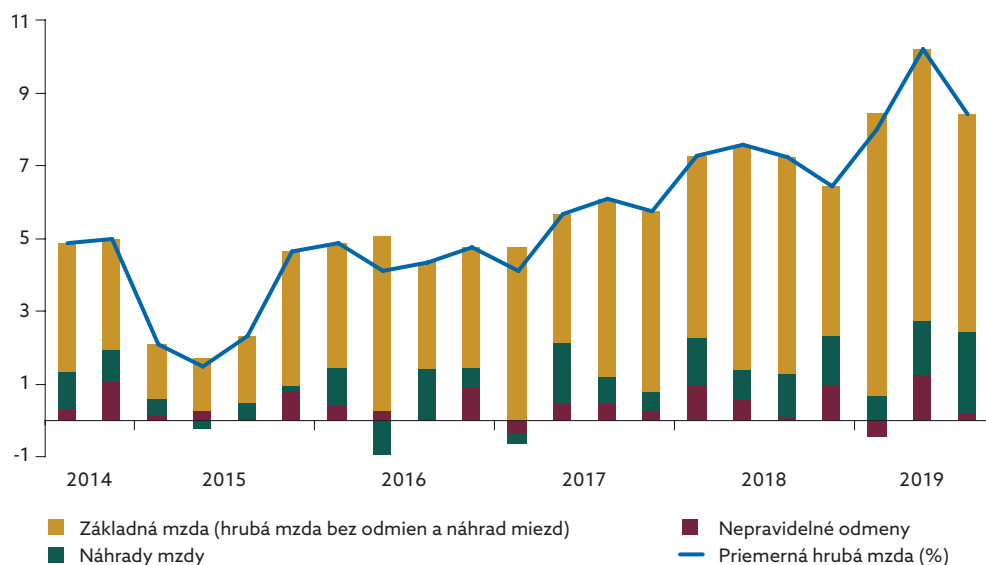

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

Poznámka: Verejný sektor vypočítaný na základe vývoja v kategóriách O, P, Q klasifikácie NACE.

Graf 12

Zložky priemernej mzdy (medziročný rast v %, príspevky v p. b.)

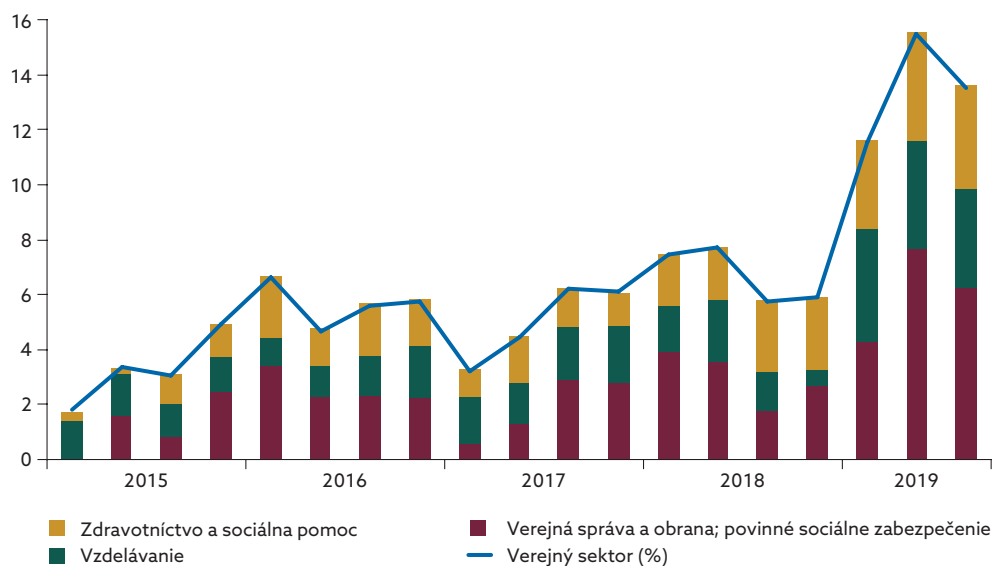

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

Poznámka: Údaje za podniky s počtom zamestnancov 20 a viac (verejný a finančný sektor bez ohľadu na počet zamestnancov).

Graf 13

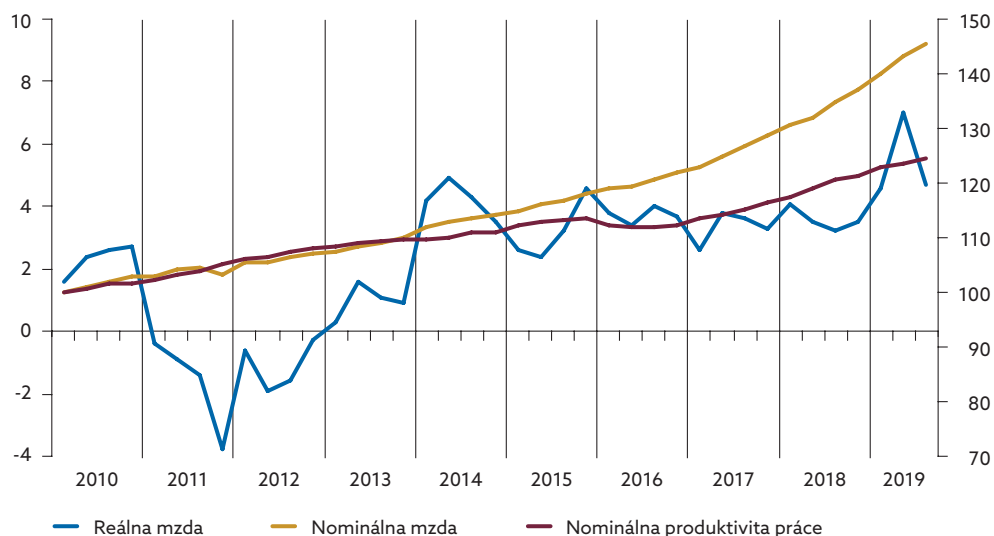
Vývoj miezd vo verejnom sektore (medziročný rast v %, príspevky v p. b.)

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

Graf 14

Vývoj miezd a produktivity práce (% , index)

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

Poznámka: Mzdy zo štatistického výkazníctva ŠÚ SR. Nominálna produktivita práce vypočítaná na základe zamestnanosti podľa štatistického výkazníctva ŠÚ SR. Bázické indexy na základe sezónne očistených dát.

Kompensácie na zamestnanca v 3. štvrťroku 2019 rástli tempom 6,1 % a v porovnaní s predchádzajúcim štvrťrokom spomalili (z 8 % v 2. štvrťroku). Ich vývoj ovplyvnili rovnaké fundamenty ako v prípade priemernej mzdy. Vzhľadom na spomalenie ekonomického rastu sa zmiernil aj rast produktivity práce, ktorá sa v porovnaní s predchádzajúcim obdobím spomalila o 1,1 percentuálneho bodu.

Tabuľka 2 Vývoj miezd a produktivity práce (zmena oproti rovnakému obdobiu minulého roka v %)

	2018					2019		
	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	Rok	1. Q	2. Q	3. Q
Priemerná mzda (headline)	6,5	6,4	6,1	5,8	6,2	7,1	9,7	7,7
Inflácia CPI	2,3	2,8	2,7	2,2	2,5	2,4	2,5	2,9
Reálna priemerná mzda (headline)	4,1	3,5	3,3	3,5	3,6	4,6	7,0	4,7
Priemerná mzda (ESA 2010)	6,4	6,4	5,6	5,0	5,9	6,1	8,5	7,0
Kompensácie na zamestnanca (ESA 2010)	5,7	5,6	5,4	5,6	5,6	5,7	8,0	6,1
Produktivita práce ESA 2010, nominálna	3,4	4,5	4,9	3,5	4,1	4,9	3,4	2,3
Produktivita práce ESA 2010, reálna	1,4	2,3	2,6	1,7	2,0	2,0	0,7	0,2

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

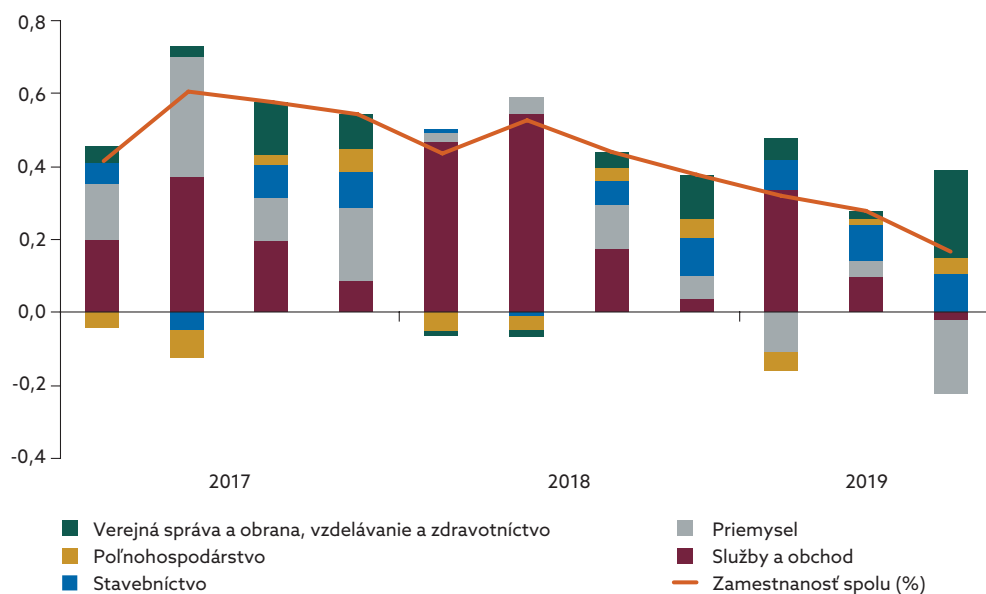
Poznámka: Priemerná mzda (headline) na základe štatistického výkazníctva ŠÚ SR. Reálna priemerná mzda vypočítaná na základe inflácie CPI. Produktivita práce ESA 2010 vypočítaná ako podiel nominálneho HDP a zamestnanosti v metodike ESA 2010.

3.2 Zamestnanosť, nezamestnanosť

Zamestnanosť medziročne pribrzdila. Zamestnanosť v 3. štvrtroku 2019 spomalovala a dosiahla medziročné tempo rastu 1 %. Spomalenie zaznamenala aj na medzištvrtročnej báze (0,2 % vs. 0,3 % v 2. štvrtroku). Ochladenie globálneho dopytu sa začína prejavovať v priemysle, ktorý zaznamenal po vyše piatich rokoch medziročný pokles o 1 % (ten poklesol aj z medzištvrtročného hľadiska). Zatiaľ čo v predchádzajúcich obdobiach dochádzalo v tomto odvetví k výraznejšiemu poklesu odpracovaných hodín, v 3. štvrtroku sa k nim pridala aj pokles počtu zamestnaných osôb. Zhoršuje sa aj zamestnanosť v obchode, ktorá medziročne klesla už druhé obdobie za sebou. Mierne spomalenie zaznamenali aj služby, ale ich dynamika sa drží nad priemerom celého národného hospodárstva, k čomu prispieva hlavne IT-sektor a ubytovacie služby. Stavebníctvu sa v porovnaní s ostatnými odvetviami darí, zamestnanosť tu rástla o viac ako 5 %. Pozitívne sa vyvíjala aj zamestnanosť vo verejnom sektore, hlavne v zdravotníctve a vzdelávaní.

Graf 15

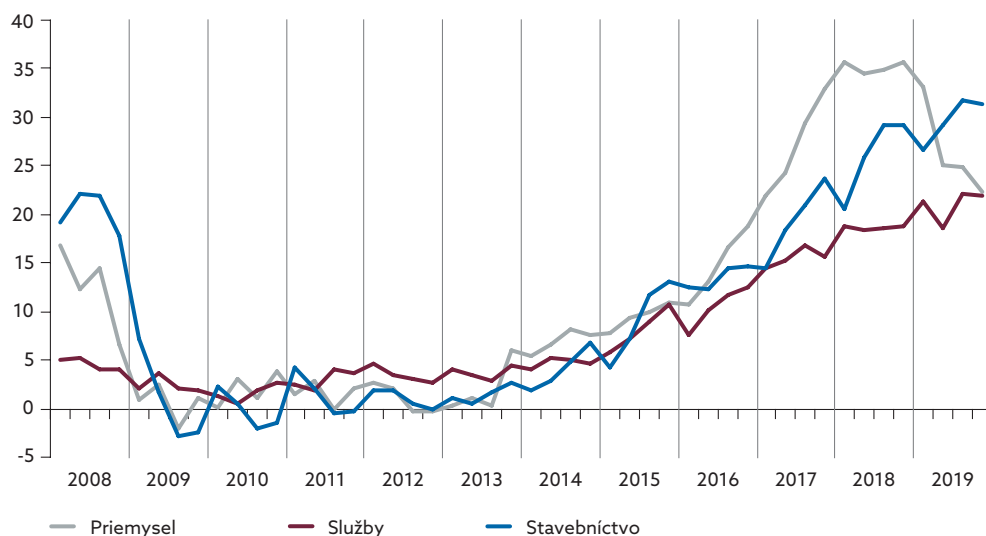
Vývoj zamestnanosti (medzištvrtročný rast v %, príspevky v p. b.)

Zdroj: ŠÚ SR

Graf 16

Pociťovaný nedostatok pracovnej sily (% respondentov)

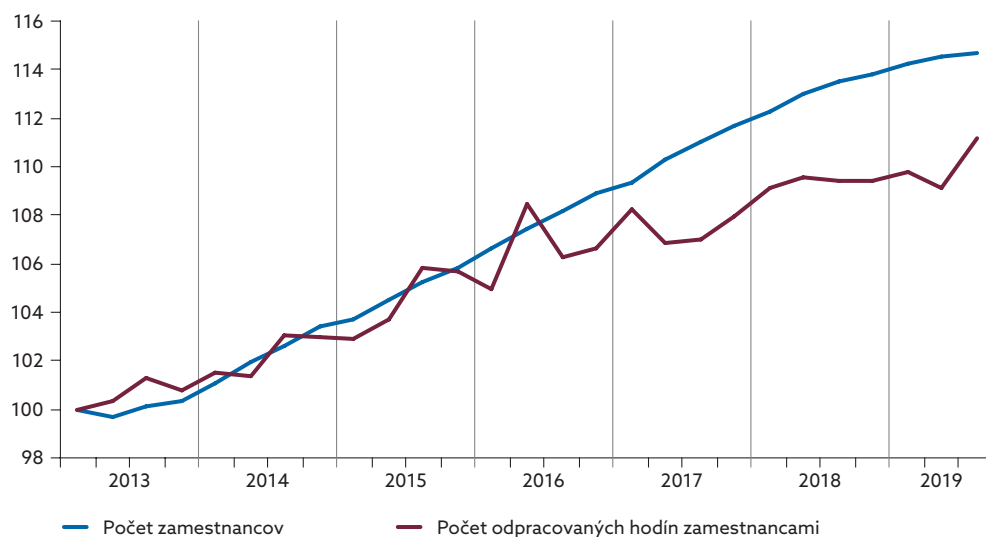
Zdroj: EK, výpočty NBS

Poznámka: Údaje za stavebníctvo za 3. Q 2019 sú priemerom za október a november 2019.

Počet nezamestnaných (metodika VZPS) sa výrazne nezmenil. Medzištvrtročne po sezónnom očistení ich počet klesol o 1,3 tisíc. Miera nezamestnanosti dosiahla rovnako ako v predchádzajúcom období 5,8 % (neočistený údaj 5,9 %). Trend poklesu počtu Slovákov pracujúcich v zahraničí sa nateraz zastavil. Počet pracujúcich cudzincov na území SR mierne vzrástol. Vývoj na trhu práce ovplyvnila aj rastúca miera participácie.

Graf 17

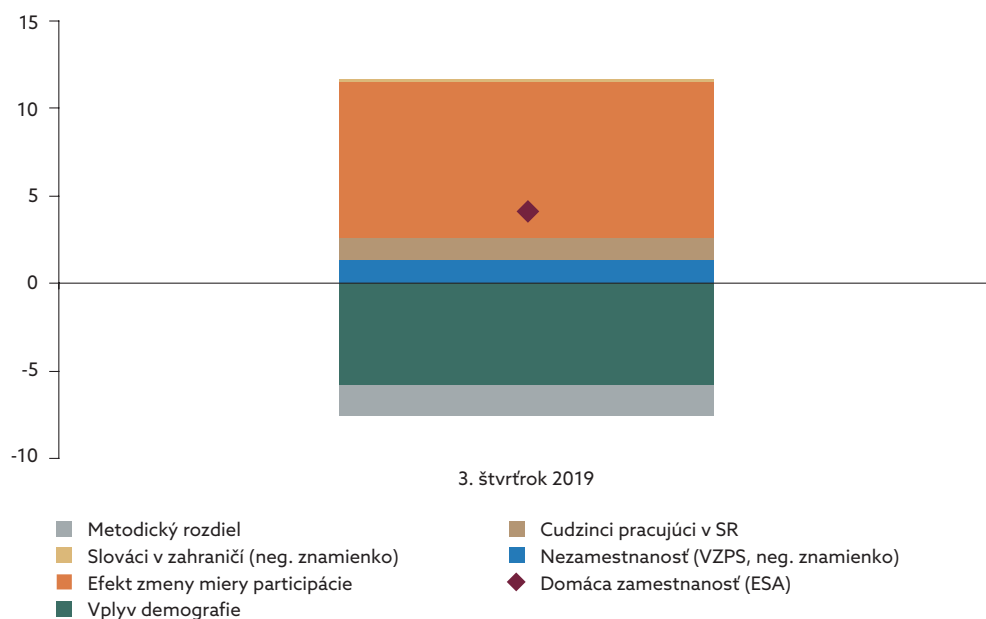
Vývoj zamestnanosti a odpracovaných hodín v ekonomike (metodika ESA, index, 1. Q 2013 = 100)

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

Graf 18

Príspevky hlavných veličín trhu práce k medzištvrtročnej zmene zamestnanosti (tis. osôb)

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

Poznámka: Časový rad cudzincov pracujúcich v SR zatiaľ nie je sezónne očistený v dôsledku jeho krátkej histórie. Sezónnosť v ňom však nie je výrazná. Metodický rozdiel zahŕňa vplyv zostatkových metodických rozdielov medzi zamestnanosťou v metodikách VZPS a ESA.

4 Cenový vývoj

K zrýchleniu inflácie v 3. štvrtroku 2019 na 3,0 % (2,6 % v 2. štvrtroku 2019) prispeli ceny potravín a služieb.

V pokračujúcom zrýchľovaní cien potravín sa premietol rast cien mäsa, mäsových výrobkov a zeleniny. Vo vývoji cien mäsa sa zosilnil vplyv ponukového šoku spojeného s morom ošípaných. Na medziročný rast cien spracovaných potravín pôsobí aj dynamický rast nákladov práce a rast mzdových príplatkov. Na ceny potravín tak vplývajú domáce aj externé faktory. Rast cien potravín prispieva (1,1 percentuálneho bodu) viac ako tretinou k celkovej medziročnej inflácii.

Medziročný rast cien služieb sa výraznejšie zrýchľil napriek avizovanému poklesu cien stravovania na prvom stupni základných škôl v septembri 2019. Ceny služieb zrýchľili najmä v dôsledku výrazného rastu cien leteniek a administratívnych cien. V rámci administratívnych cien rástli ceny poštovného a autobusovej dopravy. Rast cien potravín a miezd sa premietali priamo alebo sprostredkované do rastu cien závodného stravovania a stravovania v materských škôlkach. Domáce faktory vo forme nákladových impulzov pôsobia najväčšou mierou na infláciu cien služieb, ktorá naďalej zotrváva nad 2 %.

Dynamika cien priemyselných tovarov bez energií sa stabilizovala na úrovni 1,1 %. Rast cien priemyselných tovarov bez energií sa výraznou mierou neodchyľoval od medziročného rastu importných cien z krajín eurozóny. V 3. štvrtroku sa mierne zrýchľilo tempo rastu cien tovarov strednodobej spotreby (najmä hotových odevov). Naopak, mierne sa spomalil medziročný rast cien krátkodobej spotreby. Prispel k tomu najmä vývoj cien farmaceutických prípravkov a produktov.

Tabuľka 3 Vývoj jednotlivých zložiek inflácie (zmena oproti rovnakému obdobiu minulého roka v %)

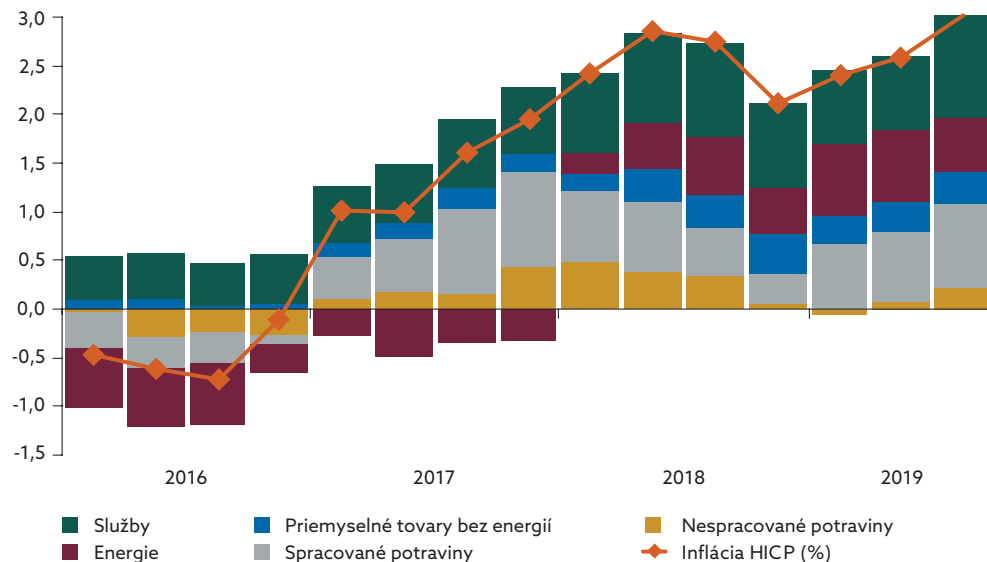
	2018					2019		
	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	Rok	1. Q	2. Q	3. Q
Inflácia HICP	2,4	2,9	2,7	2,1	2,5	2,4	2,6	3,0
Nespracované potraviny	11,0	8,8	7,1	0,4	6,8	-0,9	1,9	5,4
Spracované potraviny	3,4	3,4	2,3	1,5	2,7	3,3	3,5	4,3
Priemyselné tovary bez energií	0,7	1,2	1,2	1,4	1,1	1,0	1,1	1,1
Energie	1,4	3,3	4,0	3,2	3,0	4,8	4,7	3,6
Služby	2,6	2,9	3,1	2,7	2,8	2,4	2,4	3,3

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

V 3. štvrťroku sa medziročná dynamika cien energií spomalila. Tlmiaco pôsobilo prehĺbenie medziročného poklesu cien ropy Brent v eurách, ktoré sa premietlo do vývoja cien pohonných látok. Dynamiky regulovaných cien energií plynu, elektriny a tepla sa stabilizovali, aj keď na vysokej úrovni výrazne jednorazovo narástli ich ceny začiatkom roka 2019.

Graf 19

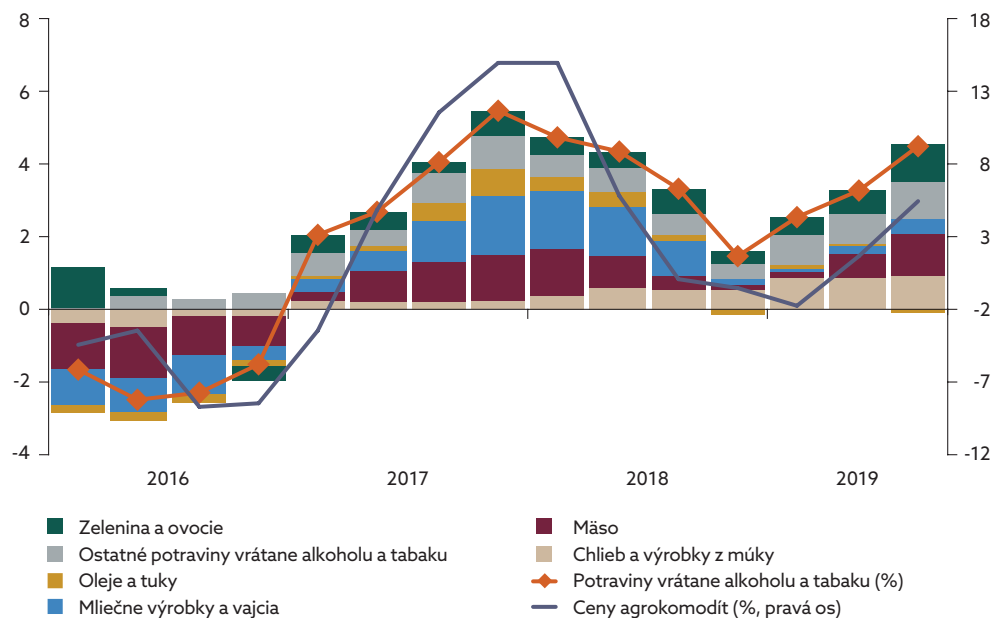
Vývoj inflácie HICP v štruktúre (medziročný rast v %, príspevky v p. b.)

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS

Graf 20

Vývoj cien potravín v štruktúre (medziročný rast v %, príspevky v p. b.)

Zdroj: ŠÚ SR, výpočty NBS